

Тема 7. Бізнес-планування, його сутність і значення

План.

1. Обґрунтування бізнесу.
2. Розробка організаційно-виробничого плану
3. Планування ресурсного забезпечення бізнесу
4. Фінансове планування
5. Оцінка ризиків

1. Обґрунтування бізнесу.

Бізнес-план - це документ, який є результатом великої економічної роботи.

Бізнес-план – це документ, який містить систему ув'язаних у часі та просторі, узгоджених, з метою і ресурсами заходів та дій, спрямованих на організацію діяльності кооперативу й отримання максимального прибутку його членами – с. г. товаровиробниками.

Оскільки підприємцям доводиться вести справи в різних галузях АПК і сферах діяльності, то й форми бізнес-плану будуть різними.

Базовий бізнес-план складається до реєстрації кооперативу і може уточнюватись, коли його вже засновано.

Складовими будь-якого бізнес-плану є управління, маркетинг, фінанси. В АПК більшість підприємців розробляють бізнес-плани з метою залучення інвесторів до фінансування свого проекту.

Мета розробки бізнес – плану:

- Упевнитись самим членам ініціативної групи і переконати потенційних членів-клієнтів кооперативу в економічній доцільності створення кооперативу;
- Довести раціональність його створення;
- Визначити умови, дотримання яких забезпечить нормальне функціонування новоствореного кооперативу;
- Накреслити стратегію засвоєння сільськогосподарськими товаровиробниками через свій кооператив ніші на місцевому, регіональному чи національному ринках;
- Переконати кредиторів, постачальників, інших ділових партнерів у конкуренто - і платоспроможності створюваного кооперативу;
- Передбачити ризики та способи їх усунення.

Зміст базового бізнес-плану, його структура і порядок розробки.

Складові	Зміст
----------	-------

Титульний аркуш	Повна назва та адреса кооперативу. Імена та адреси засновників. Логічне обґрунтування створення кооперативу, мета і предмет діяльності.
Зміст бізнес-плану	Перелік основних розділів. Перелік таблиць, діаграм т.д.
Резюме	2-3 сторінки тексту, де узагальнено ключові положення бізнес-плану.
Юридична характеристика кооперативу	Вид кооперативу, члени-засновники кооперативу, їх зобов'язання та вкладення в його первинний капітал; асоційовані члени, що залучаються до формування матеріальної бази створюваного кооперативу, їх вкладення; принципи участі членів та асоційованих членів у розподілі економічного результату діяльності кооперативу .
План виробництва	Характеристика виробничих об'єктів; визначення обладнання, техніки та інших активних засобів виробництва; опис технологій, що планується запровадити; характеристика найвигідніших постачальників, цін придбання засобів виробництва, проектні обсяги кооперативної діяльності (збуту, постачання, переробки тощо); забезпечення трудовими ресурсами.
Дослідження ринку та маркетинговий план	Характеристика продовольчих ринків, ринків засобів виробництва або послуг, на які планують вийти с.г. товаровиробники; визначення конкурентів кооперативу та переваги кооперативу перед ними; кооперативні маркетингову канали, споживачі, методи просування товару, політика цін на ринку; ринкові прогнози (ризики, які можуть змінити поточний стан ринку у ближчий перспективі, шляхи і засоби його подолання).

Фінансовий план кооперативу	Кошторис витрат на створення кооперативу, характеристика джерел фінансування і видів; суми позики, графік одержання і погашення кредиту; заставне забезпечення, оренда, умови, термін, план освоєння капіталовкладень; рух грошових коштів.
Очікуваний економічний результат створення кооперативу	<ul style="list-style-type: none"> - Грошові надходження у базовий період; - розподіл кінцевого результату; - збільшення виручки с. г. товаровиробників з 1 га посіву, від 1 голови худоби тощо; - економія витрат с. г. товаровиробником на технологічних операціях завдяки діяльності кооперативу.

2. Розробка організаційно-виробничого плану

В цьому розділі слід показати, що менеджери і персонал на вашому підприємстві компетентні та можуть успішно займатися бізнесом. Вкажіть, кому належить фірма.

- Організаційно-правова форма бізнесу.
- Організаційна структура управління кооперативом, члени Правління та Адміністрації, розподіл обов'язків між ними, форми і умови оплати.
- Передбачувані зміни у структурі управління відповідно до вимог проекту, в тому числі планове поповнення команди менеджерів.
- Відносини з місцевою адміністрацією. Наведіть аргументи, які засвідчують її зацікавленість у проекті.
- Ваші консультанти, аудиторів.

Передусім складіть список людей, про яких ви хочете дати відомості (власники, менеджери, інвестори), а потім визначте, як краще подати про них інформацію.

- Схема виробничого процесу.
- Система обслуговування і сервісу в умовах виробництва технічно складної продукції.

3. Планування ресурсного забезпечення бізнесу

У цьому розділі слід вказати потребу у приміщеннях, обладнанні та трудових ресурсах, необхідність для досягнення ваших цілей, описати систему постачання. Показати високий рівень продуманості технологічного процесу і механізми контролю якості продукції.

- Розташування приміщень. Це ваші приміщення, чи ви їх орендуєте?
Чи потрібен ремонт і скільки він коштуватиме?

- Склад потрібного обладнання, його постачальники, умови поставок, вартість.

- Сировина і матеріали: постачальники, назва і умови поставок, орієнтовні ціни, норми запасу.

- Чи є альтернативні джерела постачання сировини і матеріалів?

- Екологічна і технологічна безпека виробництва. Контроль якості.

- Вимоги щодо трудових ресурсів.

- Можливі зниження прямих і накладних витрат.

4. Фінансове планування.

Основними завданнями розділу є:

- спланувати грошові надходження від реалізації продукції;

- розрахувати беззбитковість;

- спланувати план доходів і витрат

Мета складання фінансового плану полягає у взаємоузгодженні доходів і витрат. Фінансовий план узагальнює результати всіх попередніх розділів. Цей розділ є ключовим з точки зору ефективності проекту і терміну повернення залучених коштів.

5. Оцінка ризиків

У бізнес-плані слід зазначити наявність ризиків, проблем і ускладнень. Ви маєте своїм бізнес планом продемонструвати впевненість в успіху бізнесу, оптимізм. Одночасно нагадавши, що труднощі є, і ви про них знаєте.

- Слід показати інвесторам, що ризики оцінені всебічно і об'єктивно

- Зазначте також шляхи подолання ризиків.

За причинами виникнення ризики поділяють на обумовлені невизначеністю майбутнього, недостатністю інформації, непередбаченою поведінкою партнерів.

Ринковий ризик:

- чи буде надалі існувати ринок;

- чи буде ринок зростати такими темпами, які сприятимуть вашому

- чи вистачить норми валовою прибутку, щоб витримати цінову війну.

Ризик конкуруючих технологій:

- чи з може конкурент запровадити технологію, яка зробить вашу застарілою;

- чи зможе нова технологія перешкодити вашому підприємству виконати накреслені плани.

Технічний ризик:

- чи достатньо надійні ваш проект і технологія або предмет діяльності, щоб все сталося так як накреслено.

Зовнішній ризик:

- яка ймовірність того, що хтось або щось (уряд, профспілки, субпідрядники, транспорт тощо) зупинить або уповільнить роботу підприємства.

Внутрішній ризик:

- чи достатньо у вас персоналу для нормального функціонування підприємства.

Політичний ризик:

- чи є , або очікується будь-яка урядова постанова, що може завадити успіху;

- чи можна отримати, якщо виникне потреба, обов'язкові дозволи спеціальних органів, наприклад, управління з охорони навколишнього середовища, охорони здоров'я тощо.

Ресурсний ризик:

- чи буде можливість мати достатню кількість клієнтів, матеріалів або продукції у період. Який значно перевищує строки повернення фінансових ресурсів;

Ризик капітальних вкладень:

- чи зможе інфляція, зміна валютних курсів або урядової політики вилінути на обсяги інвестицій;

- яка ймовірність того, що в результаті цих змін ви повністю або частково втратите свій капітал.

Основу страхової справи становить страховий поліс.

Страховий поле - це контракт, за яким страхова компанія бере на себе обов'язок сплатити компенсацію у випадку, коли станеться непередбачена подія, яка завдасть збитки.